

PROJEKT ZIELONA SZKOŁA
dobra praktyka Szkoły Podstawowej im. Kawalerów Orderu Uśmiechu w Osiecznicy

Informacje ogólne o przedsięwzięciu/działaniu:

Nazwa szkoły:	Szkoła Podstawowa im. Kawalerów Orderu Uśmiechu w Osiecznicy
Nazwa i rodzaj przedsięwzięcia/działania:	Zielone szkoły
Obszar pracy szkoły, którego dotyczy:	Kształcenie, wychowanie
Uzasadnienie; Przykład dobrej praktyki uzyskał:	<p>Projekt zielonej szkoły realizowany jest w Zespole Edukacyjnym w Osiecznicy od 12 lat. Co roku wszyscy uczniowie wyjeżdżają na tydzień w góry, nad morze, w ważne dla historii Polski miejsca, by uczestniczyć w zajęciach, które bawiąc - uczą i ucząc - bawią.</p> <p>Zielona szkoła jest formą pracy wyzwalającą twórczą aktywność dziecka, umożliwiającą uczenie się przez odkrywanie, przeżywanie i działanie. Stwarza sposobność czynnej pracy umysłowej i relaksu fizycznego. Pozwala również lepiej poznać ucznia. Wyjazdy przebiegają zawsze w serdecznej atmosferze, dzięki czemu dzieci, mimo, że tęsknią za rodzicami, chętnie biorą w nich udział. To czas zawiązywania się sympatii i przyjaźni. Dzieci stają się odpowiedzialne, samodzielne, opiekuńcze w stosunku do kolegów, a zespoły klasowe mocno się integrują.</p> <p>Zielona szkoła oferuje korzyści płynące dla dzieci, nauczycieli i środowiska lokalnego. To przykład dobrej praktyki w zakresie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • promocji zdrowia, aktywnego spędzania czasu wolnego, wypoczynku na łonie natury; • edukacji ekologicznej; poznawania walorów turystycznych Polski; • wprowadzania innowacji edukacyjnych; • wzmożenia aktywności i współpracy: nauczycieli, rodziców oraz środowiska lokalnego; • sprawdzianu efektywności codziennej pracy rodzinnego domu i szkoły.
Imię i nazwisko organizatorów, zajmowane stanowiska i funkcje:	Nauczyciele : Beata Iskra, Małgorzata Potocka, Marta Dudarska-Piwnicka, Lucyna Wróbel, Małgorzata Brodzińska, Anna Brzezińska, Anna Kaczmarek i Dyrektor szkoły Anna Chinalska
Inni realizatorzy:	-
Osoby, instytucje współpracujący:	Sponsorzy – lokalne firmy i przedsiębiorstwa, Urząd Miasta Krosno Odrzańskie
Adresaci przedsięwzięcia:	Uczniowie klas I-VI ZE - Szkoły Podstawowej im. Kawalerów Orderu Uśmiechu w Osiecznicy
Liczba osób biorących udział:	89 uczniów, 8 nauczycieli
Termin i miejsce realizacji:	Czerwiec - miejsca atrakcyjne turystycznie w polskich górach i nad morzem

WSTĘP

„Zielona szkoła”, czyli przeniesienie zajęć dydaktyczno – wychowawczych i opiekuńczych poza ławkę szkolną, w inne, atrakcyjne pod wieloma względami miejsce, to doskonały sposób na kształtowanie umysłu, charakteru i osobowości dziecka.

Nauka, w bezpośrednim kontakcie z otaczającą dziecko rzeczywistością, jest naturalna, zintegrowana, sprzyja twórczemu myśleniu i działaniu. Obcowanie dzieci z przyrodą, poznanie jej praw oraz świadomość zagrożeń dla środowiska, dają szansę na kształtowanie właściwych postaw wobec przyrody, określonych wartości i postaw prozdrowotnych. Dodatkowo aktywny wypoczynek na świeżym powietrzu, wspólne zabawy i przeżywane radości to najlepszy sposób na zintegrowanie zespołu klasowego.

Mając na uwadze korzyści płynące z tego niekonwencjonalnego sposobu nauczania, jakim jest „zielona szkoła”, od dwunastu lat uczniowie naszej szkoły mają możliwość wyjazdu w miejsca atrakcyjne turystycznie nad morzem bądź w górach, w miejsca ważne dla polskiej historii, kultury i nauki.

OPIS DZIAŁAŃ:

W Szkole Podstawowej im. Kawalerów Orderu Uśmiechu w Osiecznicy nauka w warunkach pozaszkolnych cieszy się długoletnią tradycją Wyjazdy zawsze organizowane są w dwóch grupach, prowadzonych przez wychowawców. Pierwszą – młodszą, stanowią uczniowie klas I-III, zaś drugą - uczniowie klas IV-VI. Młodsze klasy wyjeżdżają w miejsca położone w mniejszej odległości od naszej miejscowości, starsze - nieco dalej. Zwiedziliśmy już Kotlinę Kłodzką, góry Sudety i Tatry, osadę w Biskupinie, Wieliczkę, Kraków, Zakopane, Półwysep Helski, Trójmiasto, Międzyzdroje, Kołobrzeg, Malbork, Toruń, Gniezno i wiele równie atrakcyjnych miejsc.

Przed każdym wyjazdem wychowawcy opracowują szczegółowy plan „zielonej szkoły”. Ostateczny jego kształt to efekt wchodzenia nauczycieli w różne role: od wychowawcy i przedmiotowca, do menadżera, koordynatora czy skutecznego negocjatora.

Aby podolać wszystkim tym rolom każdy nauczyciel przygotowuje się gruntownie do tego przedsięwzięcia na wiele miesięcy przed jego realizacją.

Ponieważ zielona szkoła musi spełniać wymagania prawne, merytoryczne, metodyczne, Bezpieczeństwa i Higieny Pracy, a także zapewniać uczestnikom natychmiastową pomoc przedmedyczną, każdy z członków kadry pedagogicznej odbył „Kurs dla kierowników wycieczek”. Uzbrojeni w podstawy prawne, świadomi możliwości finansowych projektu, nauczyciele mogą odpowiednio wcześniej przystąpić do negocjacji kosztów transportu, pobytu i wyżywienia w ośrodku, cen warsztatów edukacyjnych, biletów wstępu itp.

Decydując się na miejsce pobytu, nauczyciele opracowują program uwzględniający potencjał edukacyjny regionu – jego walory naukowe, historyczne, krajoznawcze, rekreacyjne. To wymaga żmudnych poszukiwań w różnorodnych źródłach informacji. Ustalenie jednak celu wyjazdu, to dopiero początkowy element pierwszej fazy pracy nad realizacją projektu, który musi stać się atrakcyjny dla głównych jej adresatów, czyli uczniów. I tu pojawia się konieczność systematycznego doksztalcania się nauczycieli poprzez uczestnictwo w kursach z zakresu metod aktywizujących w pracy z dziećmi. Te nieustannie zdobywane umiejętności, połączone z obserwacjami zainteresowań i aktywności wychowanków, pozwalają na urozmaicenie zajęć nowymi sposobami pracy z młodzieżą. Przed wyjazdem nauczyciele wyznaczają tematy, przeprowadzają lekcje przybliżające dzieciom walory historyczne, przyrodnicze, naukowe, gospodarcze regionu, który odwiedzą uczniowie w ramach zielonej szkoły. Opracowują atrakcyjne metody i formy, przygotowują karty pracy, konkursy, dyplomy, patenty, pieczątki, wzory „Dzienników zielonej szkoły” czy nagrody. Proponują dzieciom zajęcia, w które wkomponowuje się zielona szkoła jako kluczowy element edukacyjny.

Odrębne zagadnienie stanowi bardzo delikatna sfera pracy nauczycieli nad tym, by wszyscy rodzice stali się sprzymierzeńcami zielonej szkoły. Jest to długotrwały proces, którego celem jest

rozwiwanie obaw rodziców, o zaspokojenie potrzeby dziecka, o poradzenie sobie z własną rozłąką z dzieckiem oraz o zmierzenie się z kosztami przedsięwzięcia. Wychowawcy opracowują, więc cykl tematów prelekcji w ramach spotkań z rodzicami, przygotowują prezentacje multimedialne, zapraszają pracowników poradni psychologiczno - pedagogicznej na spotkania z rodzicami. Skutecznie włączają rodziców do prac przygotowawczych, takich jak pomoc w zakupie upominków czy artykułów plastycznych, uzupełnieniu apteczki, gromadzeniu ekwipunku wyjazdowego. Po każdej „zielonej szkole” nauczyciele przedstawiają rozliczenie z wyjazdu, które akceptuje Rada Rodziców.

Zielona szkoła to olbrzymie wyzwanie finansowe, często przekraczające możliwości rodzin, jak i szkoły. Nauczyciele wkładają wiele wysiłku w gromadzenie środków finansowych, by każde dziecko mogło uczestniczyć w tym projekcie. Mobilizują również rodziców do zaangażowania się w poszukiwanie sponsorów. Dzięki temu zmniejszają się koszty wyjazdu, a wszystkie dzieci zawsze mają dopłatę do „zielonej szkoły”. Natomiast koszt wyjazdu dzieci z rodzin o trudniejszej sytuacji materialnej pokrywany jest do 80%.

CELE OGÓLNE ZIELONEJ SZKOŁY:

- Aktywny wypoczynek dzieci w miejscach o dużych walorach turystycznych i zdrowotnych;
- Zwiedzanie ciekawych miejsc, poznanie kultury, tradycji i obrzędów ludowych z różnych stron Polski;
- Poznanie w warunkach pozaszkolnych dziedzictwa narodowego oraz możliwości rozwoju nowoczesnego państwa;
- Kształcenie samodzielności, gospodarności i współzycia w grupie;
- Wyrabianie opiekuńczego stosunku do roślin i zwierząt;
- Tworzenie atmosfery sprzyjającej kształtowaniu twórczej postawy dziecka;
- Kształtowanie umiejętności współzycia i współdziałania w grupie oraz odpowiedzialności za bezpieczeństwo swoje i innych.

CELE SZCZEGÓŁOWE:

- Poznanie atrakcyjnych turystycznie regionów Polski, poznanie zabytków, pomników, legend i wydarzeń historycznych związanych z tymi miejscami;
- Poznanie charakterystycznych cech fauny, flory nadmorskiej i górskiej;
- Uważliwanie na piękno krajobrazu;
- Rozwijanie zainteresowań (turystycznych, geograficznych, historycznych, etnograficznych i innych);
- Rozwijanie umiejętności współpracy w grupie;
- Rozwijanie szacunku dla przyrody i kultury oraz odpowiedzialności za dziedzictwo pozostawione przez poprzednie pokolenia;
- Uczenie tolerancji dla innych ludzi (ich kultury, religii, języka).;
- Kształtowanie postaw proekologicznych i prozdrowotnych.;
- Rozwijanie umiejętności wypowiadania się w mowie i piśmie – pisanie pozdrowień, kartek pocztowych, listów, opisów, prowadzenie dzienniczka;
- Kształtowanie określonych umiejętności matematycznych, w tym przeliczania pieniędzy oraz właściwe gospodarowanie nimi;
- Wyrabianie umiejętności dbania o swoje zdrowie i higienę osobistą;
- Utrwalanie zasad bezpiecznego współzycia i współdziałania w grupie – redagowanie regulaminu (zasad w formie nakazów, nie - zakazów);
- Wdrażanie do aktywności ruchowej, muzycznej, artystycznej poprzez spacer, gry i zabawy na świeżym powietrzu, konkursy, itp.;
- Wdrażanie do przestrzegania zasad kulturalnego zachowywania się w miejscach

- publicznych;
- Wdrażanie do przestrzegania zasad kulturalnego zachowywania się w miejscach publicznych;
- Poznanie i wskazywanie pozytywnych i negatywnych aspektów ingerencji człowieka w środowisko naturalne;
- Zdobycie umiejętności prowadzenia obserwacji w okolicy;
- Przekonanie o potrzebie tworzenia rezerwatów, parków krajobrazowych, parków narodowych, ochronie gatunkowej roślin i zwierząt.

METODY PRACY

- gry terenowe i podchody, gry i zabawy ruchowe, zawody sportowe;
- całodniowe wycieczki (piesze, autokarowe);
- warsztaty: wypieku chleba, robienia masła, garncarskie, pisanie na papirusie (Biskupin);
- lekcje w oceanarium, lekcje muzealne (Muzeum Początków Państwa Polskiego w Gnieźnie, Zamek Krzyżacki w Malborku), lekcje multimedialne (Planetarium i Orbitarium w Toruniu);
- prace plastyczne, konkursy;
- przedmiotowe karty pracy;
- konkurs czystości;
- punktowa rywalizacja grup motywująca dzieci do współzawodnictwa;
- ogniska, dyskoteki, zajęcia umuzykalniające.

UZYSKANE EFEKTY - UCZNIOWIE:

- Znają nazwę miejscowości i ośrodka wypoczynkowego, w których przebywają;
- Znają regulamin bezpiecznego i zdrowego pobytu na „zielonej szkole”;
- Wiedzą, jak nazywa się region, w którym przebywają i potrafią wskazać go na mapie;
- Potrafią obserwować wskazane elementy krajobrazu;
- Rozumieją, jak ważną rolę pełni przyroda w życiu człowieka;
- Działają aktywnie na rzecz ochrony przyrody;
- Znają zasady prawidłowego poruszania się po drogach i po szlakach turystycznych w parkach narodowych i rezerwach przyrody;
- Prawidłowo adresują pocztówki;
- Znają zasady ogłoszonego konkursu czystości, przestrzegają porządku w pokojach i ośrodkach;
- Chętnie uczestniczą w zabawach ruchowych na świeżym powietrzu, przestrzegają ustalonych reguł;
- Biorą udział w zabawach integrujących grupę, we wspólnych zabawach przy ognisku;
- Rozumieją, na czym polega zdrowa rywalizacja;
- Wypoczywają aktywnie;
- Potrafią zachowywać się kulturalnie w miejscach publicznych;
- Dzielą się spostrzeżeniami;
- Działają w zespole;
- Potrafią samodzielnie spakować bagaże;
- Pozostawiają po sobie porządek w ośrodku, w którym przebywali;
- Składają podziękowania, wyrażają swoją wdzięczność;
- Przestrzegają zasad bezpieczeństwa w czasie podróży.

„ZIELONA SZKOŁA” - ŹRÓDŁO KORZYŚCI PŁYNĄCYCH DLA DZIECI, NAUCZYCIELI ORAZ LOKALNEGO ŚRODOWISKA

- Zielona szkoła – dzieciom:
 - wzbogacenie wiedzy i posiadanych umiejętności;
 - budowanie zaufania do nauczycieli;
 - wyrabianie samodzielności, samodyscypliny i odpowiedzialności;
 - integracja zespołów klasowych, kształcenie właściwych relacji międzyludzkich, rozwijanie umiejętności argumentowania swoich racji oraz słuchania innych;
 - rozbudzenie twórczych zainteresowań, podnoszenie własnej samooceny.
 - Wiemy też, że dla dużej grupy dzieci wiejskich to jedyna okazja wyjazdu poza miejsce zamieszkania oraz zobaczenia morza i gór.
- Zielona szkoła - nauczycielom:
 - wszechstronne poznanie swoich uczniów, którzy w warunkach zielonej szkoły zachowują się spontanicznie i zapominają o konwencji szkolnej ławki (zanika dystans szkolny);
 - systematyczne doksztalcanie się – zdobywanie kwalifikacji prawnych, wzbogacanie aktywnych metod pracy;
 - integracja całego grona pedagogicznego wokół realizacji projektu;
 - zacieśnienie współpracy wychowawców z rodzicami.
- Zielona szkoła – środowisku pozaszkolnemu:
 - pokonanie rodzicielskich lęków związanych z rozstaniem z dzieckiem, z obawą o jego bezpieczeństwo i samodzielność;
 - integracja rodziców, przedsiębiorców ze szkołą w zdobywaniu funduszy na wyjazdy dzieci;
 - włączanie rodziców w tworzenie i realizację projektu zielonej szkoły;
 - wpływ rodziców na jakość nowatorskiej edukacji dzieci;
 - promocja zaangażowania lokalnego środowiska w nowoczesną edukację dzieci i młodzieży poprzez artykuły prasowe poświęcone zielonym szkołom i prezentacje w regionalnej telewizji.

Projekt „zielona szkoła” to całoroczne działania edukacyjno - wychowawcze, których celem jest rozwój dziecka, to przedsięwzięcie wymagające aktywności i współpracy nauczycieli i rodziców, sprawdzian efektywności codziennej pracy domu rodzinnego i szkoły.

Pobyt na „zielonej szkole” to nie tylko przygoda i przyjemności, ale przede wszystkim nauka poza ławką szkolną. Można o niej powiedzieć, że nie jest werbalna, zachowawcza, pamięciowa i mechaniczna, lecz bezpośrednia, naturalna, radosna, zintegrowana, oparta na działaniu, twórczym myśleniu, przeżywaniu. Odbywa się w miłej atmosferze jej uczestników, co czyni ją spontaniczną, przyjemną, żywą, samodzielną, interesującą, łatwiejszą i wcale nie mniej efektywną od nauki szkolnej. Zajęcia pozaszkolne w kontakcie z przyrodą, znajomość praw przyrody, świadomość zagrożeń dla środowiska dają szanse na kształcenie właściwych postaw dzieci wobec przyrody, określonych wartości i postaw zdrowotnych.

Zachęcamy nauczycieli do organizowania „zielonych szkół”. Efekty, jakie osiągamy dzięki nim, są niewspółmierne do efektów pracy w ławce szkolnej i pracy, jaką wykonujemy przy ich organizowaniu.

UWAGI O PROBLEMACH I TRUDNOŚCIACH:

W ostatnim czasie największe trudności sprawia nam pozyskiwanie sponsorów. Wyjazd na zieloną szkołę z roku na rok jest coraz droższy. Rosną koszty pobytu w ośrodku, koszty dojazdu do

ośrodka oraz ceny biletów wstępu. Jest to bardzo istotne, gdyż z założenia chcemy zaoferować dzieciom zwiedzenie wszystkich najbardziej atrakcyjnych miejsc na danym terenie, np. w Krakowie żelaznym punktem programu jest zwiedzanie Wawelu, w Wieliczce – kopalni soli, natomiast w Malborku - zwiedzanie Zamku Krzyżackiego. Należy dodać, iż ceny biletów tych obiektów są niezwykle wysokie. Rodzice naszych uczniów nie zawsze są w stanie pokryć całości kosztów. Toteż nauczyciele sami organizują wyjazdy, (co jest bardzo pracochłonne), nie korzystają z wyjazdów organizowanych poprzez biura podróży, które byłyby dużo droższe. Nieustannie starają się pozyskiwać sponsorów, przyjaciół szkoły, by móc dofinansować wyjazd tym uczestnikom, którzy mają największe trudności finansowe.

CO DALEJ?

W dalszym ciągu będziemy kontynuować wyjazdy na zielone szkoły i w miarę potrzeb doskonalic swoje działania. Przez 12 lat zdobyliśmy cenne doświadczenia, które wykorzystujemy w praktyce. Wiemy już, do których ośrodków wypoczynkowych warto jechać, bo oferują bezpieczne warunki, wysoki standard pobytu dzieci, dostosowany do niezbyt wygórowanej ceny, dobre wyżywienie, odpowiednie do wieku i potrzeb dzieci, uprzejmą obsługę. Wybieramy ośrodki z bogatym zapleczem sportowo – rekreacyjnym, oferujące boiska do siatkówki, piki nożnej, korty tenisowe, sale gimnastyczne. Poszerzamy naszą szkolną bazę danych, dotyczącą innych miejsc w Polsce wartych zwiedzenia, włączamy nowe, atrakcyjne punkty programu do kolejnych „zielonych szkół”.

Kontakt do szkoły:

Zespół Edukacyjny – Szkoła Podstawowa im. Kawalerów Orderu Uśmiechu w Osiecznicy
Osiecznica, ul. Szkolna 15, 66-600 Krosno Odrzańskie
Tel. kontaktowy – 68 383 70 24
e-mail szkola-osiecznica@wp.pl